

Streszczenie

Niniejsza praca stanowi dyskusję dotyczącą dylematów wymiaru prawnego stosunku pracy nauczycieli akademickich w uczelniach publicznych. W ramach tej dyskusji sformułowano pięć problemów badawczych.

Analiza poszczególnych przepisów p.s.w.n. z zakresu stosunku pracy nauczycieli akademickich doprowadziła do wniosku, że deregulacja przepisów, która bez wątpienia nastąpiła w stosunku do uprzednio obowiązującej p.s.w., nie w każdym zakresie odniosła pożądany skutek. Ponadto odnotowano też szereg niedoskonałości w treści poszczególnych przepisów, co należałoby wyeliminować przy najbliższej nowelizacji p.s.w.n. Autorka podjęła się trudu stworzenia listy proponowanych zmian w przepisach, których wprowadzenie spowodowałoby, że regulacja prawna w zakresie stosunku pracy nauczycieli akademickich mogłaby być uznana za optymalną.

Wyniki przeprowadzonych badań, potwierdzające tezy badawcze autorki, potwierdziły, że najczęstszymi przyczynami rozwiązania stosunku pracy według liczby przypadków od największej są: negatywna ocena okresowa nauczyciela akademickiego, znaczny niedobór godzin dydaktycznych oraz likwidacja stanowiska nauczyciela akademickiego, zaś najczęstszymi przyczynami wygaśnięcia stosunku pracy są wygaśnięcie mianowania oraz zgon.

Badania potwierdziły również, że skala udzielanych nauczycielom akademickim urlopów naukowych, urlopów dla poratowania zdrowia oraz zgód na dodatkowe zatrudnienie jest niewielka i na przestrzeni pięciu lat objętych badaniem odsetek nauczycieli akademickich korzystających z tych uprawnień uległ znaczącemu zmniejszeniu.

W okresie objętym badaniami liczba nauczycieli akademickimi w objętych badaniem uczelniach wzrosła, liczba nauczycieli akademickich przypadających na jednego pracownika niebędącego nauczycielem akademickim utrzymuje się na tym samym poziomie, natomiast obserwuje się zauważalny spadek liczby studentów przypadający na jednego nauczyciela akademickiego i na jednego nienauczyciela. Przenosząc rozważania na grunt ogólnopolski, należy wskazać, że obserwuje się jednak spadek zatrudnienia i zauważalny spadek liczby studentów przypadający na jednego nauczyciela akademickiego i na jednego nienauczyciela. Z kolei analiza struktury płci w uczelniach na których przeprowadzono badania doprowadza do wniosku, że jest zatrudnionych więcej kobiet niż mężczyzn, ich udział w stosunku do mężczyzn w grupie nauczycieli akademickich znacząco rośnie, co bez wątpienia ma też wpływ na udział kobiet we władzach uczelni, których jest mniej niż mężczyzn ale ich udział stale rośnie.

Dysertacja składa się z czterech rozdziałów, poprzedzonych wstępem zawierającym wprowadzenie do tematyki badawczej oraz założenia metodyczne. Pierwszy rozdział omawia kwestie związane z nawiązaniem stosunku pracy nauczycieli akademickich w uczelniach publicznych, rodzajami stanowisk pracy, kwalifikacjami niezbędnymi do zajmowania poszczególnych stanowisk, wymogami wobec nauczycieli akademickich, procesem związanym z zatrudnianiem nauczycieli akademickich, jak również strukturą zatrudnienia w uczelniach publicznych. W drugim rozdziale skoncentrowano się na najistotniejszych kwestiach związanych ze stosunkiem pracy nauczycieli akademickich w uczelniach publicznych już po jego nawiązaniu, tj. nepotyzmem, podstawowym i dodatkowym miejscem pracy, systemem czasu pracy, wynagrodzeniem oraz okresową oceną. W rozdziale trzecim omówione zostały prawa i obowiązki nauczycieli akademickich w uczelniach publicznych, w tym wątek związany z odpowiedzialnością dyscyplinarną. W ostatnim rozdziale znalazła się analiza aspektów prawnych i pragmatycznych ustania stosunku pracy nauczycieli akademickich w uczelniach publicznych, tj. rozwiązanie stosunku pracy i wygaśnięcie stosunku pracy ze szczególnym uwzględnieniem najczęściej występujących przyczyn.

Przedstawione w pracy rozważania teoretyczne oraz wyniki i wnioski z przeprowadzonych badań stanowiły próbę uporządkowania i pogłębienia poruszanej problematyki. Badania mają charakter aplikacyjny i mogą stanowić podstawę do dalszych pogłębionych analiz i rozważań, pobudzać do dyskusji.